

Tórshavn, tann 10. apríl 2017
J.Nr.: LUM-11- 16/00123-10
(at tilskila í svari)
Tykkara J.nr.

Álit

viðvíkjandi klagu um drúgva málsviðgerðartíð av áheitan um innlit

Við skrivi, dagfest 30. november 2016, hevur A sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

“Vit bóðu tann 15. desember 2015 um alment innlit í málið um bygging av barnagarði í Hvalba. Vit hava fingið at vita frá Hvalbiar kommunu munnliga, at vit fáa innlit í málið. Hóast vit fleiri ferðir hava rykt kommununa munnliga eftir svari, hava vit framvegis ikki fingið innlit. Skrivarin hjá kommununi sigur, at vit fáa innlit, men har hendir onki meir, og nú er næstan 1 ár síðani, vit bóðu um innlit, og framvegis er onki hent í málinum.

Orsøkin til, at vit hava biðið um innlit er tann, at eftir at kommunan hevði tikið av øðrum tilboði enn okkara, er verkætlanin broytt munandi, og hetta er gjørt, uttan at vit finga móguleika at geva tilboð við broyttu fyrirteytunum.”

Málgongd

Við skrivi, dagfest 10. desember 2015, sendi A Hvalbiar kommunu soljóðandi áheitan um innlit:

“Umbøn um alment innlit viðv. bygging av nýggjum barnagarði í kommununi...

Við hesum verður biðið um alment innlit í skjøl, ið hava við nýggja barnagarðin at gera, og at vit fáa avrit av øllum skjølunum, fundarfrásagnir og notatir í málinum

- ið hava við prosjektering at gera
- ið hava við útbjóðingartilfar at gera
- ið hava við útboðið at gera, og hvørji eru boðin við at geva boð
- ið hava við innkomnu tilboðini at gera
- ið hava við málsviðgerð av og støðutakan til tilboðini at gera
- ið hava við sáttmálan og broyttar fyrirteytir at gera
- ið hava við framhaldandi arbeiðssáttmálar og treytir at gera.

Um vit ikki fáa umbidnu skjøluni, so verður málið sent víðari til Løgtingsins umboðsmann.”

Eina viku seinni, tann 17. desember 2015, sendi Hvalbiar kommuna klagaranum soljóðandi teldupost:

“Hervið skulu vit vátta, at umsókn tykkara um alment innlit er móttikin.

Umbønin verður avgreidd, so skjótt sum skjalatiltfarið er klárt, men orsakað av jólafrítíð v.m. verður hetta ikki fyrrenn fyrst í komandi ári.”

Í klaguni sigur klagarin seg fleiri ferðir hava vent sær til kommununa og mint á innlitsáheitanina, og sambært klagaranum hevur kommunan eisini fleiri ferðir boðað honum frá, at hann fór at fáa innlit.

Við skrivi, dagfest 2. desember 2016, í tíðarbilinum eftir, at klagan varð send umboðsmanninum, men áðrenn umboðsmaðurin hevði sent Hvalbiar kommunu klaguna til ummælis, gav Hvalbiar kommuna klagaranum innlit í skjøluni í málinum at byggja barnagarð í Hvalba.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 6. desember 2016, varð klagan send Hvalbiar kommunu til ummælis við eini freist áljóðandi 4 vikur. Umboðsmaðurin heitti á kommununa um at greiða frá viðgerðini av innlitsáheitanini, herundir nær hon var móttikin, um hon var viðgjørd og svarað, og um hon ikki var, hvør orsøkin var til hetta. Kommunan varð samstundis biðin um at lata umboðsmanninum øll skjøl í málinum til láns.

Tann 5. januar 2017 sendi Hvalbiar kommuna umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Hjálagt er avrit av skrivi og skjølum, ið eru send til A í sambandi við umbøn um innlit viðv. bygging av dagstovni í Hvalba.

Sum tað sæst í umbønini um alment innlit frá A, verður biðið um **alment innlit í øll skjøl, ið hava við nýggja barnagarðin at gera.**

Sum øllum kunnugt, er dagstovnurin í gerð og verður væntandi liðugur til summarfrítíðina, so **øll skjøl** hevur Hvalbiar kommuna ikki til taks fyrr enn tá. ...”

Umboðsmaðurin sendi tann 5. januar 2017 Hvalbiar kommunu soljóðandi skriv:

“Umboðsmaðurin hevur móttikið skjøluni og viðmerkingar tykkara í telduposti í dag.

Tað sæst í skjølunum, sum kommunan hevur sent umboðsmanninum, at innlitsáheitanin er móttikin 10. desember 2015, og eina viku seinni boðaði kommunan klagaranum frá, at áheitanin fór at verða avgreidd fyrst í 2016.

I klaguni segði klagarin seg fleiri ferðir hava rykt kommununa eftir svári, og kommunan skal hava svarað, at klagarin fór at fáa innlit

Hóast hetta hevur kommunan sambært skjølunum ikki givið klagaranum innlit í umbidnu skjølini fyrr enn eitt ár seinni tann 2. desember 2016.

Í skrivi, dagfest tann 6. desember 2016, varð Hvalbiar kommuna biðin um at greiða umboðsmanninum frá orsökini til, at innlitsáheitanin ikki var viðgjørð og svarað. Hesum sæst kommunan ikki hava greitt frá, og heitt verður tí á Hvalbiar kommunu innan 2 tvær vikur at greiða umboðsmanninum frá orsökini til, at innlitsáheitanin ikki varð avgreidd fyrr enn eitt ár aftaná, at hon var móttikin.”

Tann 18. januar 2017 sendi Hvalbiar kommuna umboðsmanninum soljóðandi svar:

“Vísandi til skriv tygara frá 5. januar 2017, har biðið verður um frágreiðing um, hví innlitsáheitanin ikki varð svarað fyrr, skulu vit koma við hesum viðmerkingum.

Tá málið ikki varð avgreitt beinanveg, var hetta orsakað av, at innlitsáheitanin var so umfangandi og fevndi um skjøl, ið kommunan ikki hevði til taks tá.

Sum nevnt í telduposti okkara tann 5. januar 2017, verður biðið um alment innlit í øll **skjøl, ið hava við nýggja barnagarðin at gera.**

Síðsta punkt í innlitsáheitanini er, at biðið verður um innlit í skjøl, ið hava við **framhaldandi arbeiðssáttmálar og treytir at gera.**

Viðmerkjast kann, at frágreiðingin hjá kæraranum til Løgtingsins umboðsmann samsvarar ikki við innlitsáheitanina til Hvalbiar kommunu.

Í frágreiðingini til umboðsmannin verður sagt, at biðið verður um innlit, tí eftir at kommunan hevði tikið av øðrum tilboði enn teirra, var verkætlanin broytt munandi, uttan at teir finga møguleika at geva tilboð við broyttu fyrirtreytunum. T.v.s. at her er bert talan um jørð- og planeringsarbeiðið, ið teir góvu tilboð uppá.

Hvalbiar kommuna harmast um, at innlitsáheitanin til kommununa er so nógv meira umfangandi enn frágreiðing kærarans til Løgtingsins umboðsmann, tí sæð út frá hesum, kundí umbønin verið avgreidd innanfyri ásettu tíðina.

Hvalbiar kommuna hevur ikki fleiri viðmerkingar, annað enn, at tá dagstovnurin enn er í gerð, so er ógjørligt at geva innlit í øll skjøl, ið hava við dagstovnin at gera.”

Við skrivi, dagfest 20. januar 2017, vórðu viðmerkingarnar hjá Hvalbiar kommunu sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar. Samstundis varð boðað frá, at um umboðsmaðurin einki hevði frætt aftur frá klagaranum, tá freistin var farin, fór umboðsmaðurin undir endaligu viðgerðina av málinum.

Niðurstøða

Hendan klagan snýr seg um handfaringina hjá Hvalbiar kommunu av eini áheitan um innlit í málið um at byggja barnagarð í Hvalba.

Eftir at klagarin hevði biðið um innlit, boðaði kommunan beinanvegin frá, at innlitsáheitanin fór at verða avgreidd eftir jólafrítíðina góðar tvær vikur seinni. Hóast hesa fráboðan og fleiri áminningar frá klagaranum, tók tað kommununi eitt ár at avgreiða innlitsáheitanina.

Myndugleikar hava sambært § 16, stk. 1 eina lógarásetta skyldu at taka støðu til eina innlitsáheitan skjótast gjørligt. Endamálið er at tryggja eina skjóta viðgerð av innlitsáheitanum, tí tað sum oftast er týðningarmikið fyri bæði borgarar og fjølmiðlar at fáa skjalainnlit í eitt mál so skjótt sum gjørligt. Hetta var eisini støðan í ítøkiligum málinum, har klagarin, sum var ein av teimum, sum bjóðaði uppá ein part av arbeiðinum í sambandi við bygging av barnagarðinum, hevði fyri neyðini at eftirkanna málsviðgerðina hjá kommununi.

Hvalbiar kommuna tók, sum henni er álagt, støðu til innlitsáheitanina beinanvegin, men sum framhald av hesum hevði kommunan eisini eina skyldu til at avgreiða innlitsáheitanina uttan drál. Uppá fyrispurning um drúgvu viðgerðartíðina hevur kommunan greitt umboðsmanninum frá, at kommunan hevði ikki øll skjølini í málinum til taks, m.a. tí at biðið varð um innlit í sáttmálar, sum ikki vóru gjørdir um hetta mundið, umframt at kommunan helt innlitsáheitanina vera so umfatandi.

Sambært § 4, stk. 1, 1. pkt. í innlitslógini fevnir rætturin til innlit um skjøl, sum ein myndugleiki hevur móttikið ella gjørt sum liður í fyrisitingarligari saksviðgerð. Tað er ikki ein treyt fyri at fáa innlit, at eitt mál er liðugt viðgjørt, og avgreiðslan av eini innlitsáheitan kann ikki útsetast við teirri grundgeving, at nøkur av skjølunum, sum biðið verður um innlit í, ikki eru til taks, tí tey ikki eru gjørd enn. Kommunan hevði skyldu til at geva klagaranum innlit í tey skjøl, sum hon hevði til taks, og sum vóru fevnd av rættinum til innlit.

Hvalbiar kommuna nágreinar ikki, hvat meint verður við, tá sagt verður, at innlitsáheitanin var so umfatandi. Innlitsáheitanin var eftir mínum tykki greið. Biðið varð um innlit í øll skjøl í málinum, og eftir at hava gjøgnumgingið tey skjøl, sum klagarin fekk innlit í, er greitt, at umbønin fevndi um eina sera avmarkaða nøgd av skjølum.

Vísandi til, at vavið á skjølunum ella umstøðurnar í málinum ikki á nakran hátt kunnu umbera, at tað tekur eitt heilt ár at avgreiða umbønina, fari eg at geva Hvalbiar kommunu eina álvarsliga áttalu fyri at lata innlitsáheitanina liggja óavgreidda meginpartin av einum ári.

Av tí, at eg haldi talan vera um álvarslig brek við viðgerðini hjá Hvalbiar kommunu, havi eg avgjørt at senda álitid samsvarandi § 10, stk. 1 í umboðsmanslógini til formansskapinum í Løgtinginum, lögmanni og landsstýrismanninum í Heilsu- og innlendismálum.

Burtursæð frá hesum geri eg ikki meira við málið.

Sólja í Ólavsstovu
umboðsmaður